

14. olvasólecke Precíziós és hagyományos kukorica termesztés ökonómiai kérdései

Dr. Barancsi Ágnes
főiskolai docens

A precíziós gazdálkodás szervezése és gazdaságtana
(növénytermesztés)

Olvasási idő: 10 perc

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült
az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-
16-2016-00014

*Az olvasóleckecíme: **Precíziós és hagyományos kukorica termesztés
ökonómiai kérdései***

AZ OLVASÓLECKE TARTALMA

I. Anyag és módszer

II. A kukorica költség- és jövedelemadatai a hagyományos intenzív és precíziós technológiáknál

III. Ellenőrző kérdések

IV. Plusz feladat kiválóságoknak

V. Irodalom források

Azolvasóleckecíme: Precíziós és hagyományos kukorica termesztés ökonómiai kérdései

A lecke I. témaköre a Agrárgazdasági Kutató Intézet által történt felmérés ismérveiről szól. A téma rövid áttekintése kellő alapot ad a kukorica termesztő gazdaság ágazati eredményeinek megismeréséhez.

- ismernünk kell a mintavétel ismérveit

A lecke II. témaköre a teszt és kontroll kukorica termesztő üzemek közötti eltérések megismeréséről szól. Az eredmények kellő információt szolgáltatnak a precíziós technológiára való áttérés lehetőségeiről

- megismerjük a kukorica tesztüzemek termelési értékét alakulását a kontrollcsoporthoz viszonyítva
- megismerjük a kukorica tesztüzemek termelési költségeinek alakulását a kontrollcsoporthoz viszonyítva
- megismerjük a kukorica tesztüzemek ágazati eredményeinek alakulását a kontrollcsoporthoz viszonyítva

*Az olvasólecke címe: **Precíziós és hagyományos őszi búza termesztés ökonómiai kérdései***

A lecke I. témaköre a Agrárgazdasági Kutató Intézet által történt felmérés ismérveiről szól. A téma rövid áttekintése kellő alapot ad a kukorica termesztő gazdaság ágazati eredményeinek megismeréséhez.

I. Anyag és módszer

Az **Agrárgazdasági Kutató Intézet** (AKI) 2017-ban kérdőíves felmérést, mélyintéjút végzetett a precíziós és a talajkímélő gazdálkodás szántóföldi növénytermesztésben való elterjedtségére és alkalmazásuk körülményeivel kapcsolatban.

Az AKI tesztüzemi rendszer-ben található 1000 db szántóföldi növénytermesztő üzem közül 656 db üzem adott választ, de a kitöltők közül 45 db folytatott precíziós növénytermesztést, azaz a 656 db válaszadó 6,9 % végzett precíziós tevékenységet.

A kutatás során a cél a precíziós növénytermesztés statisztikailag igazolható közgazdasági hasznának kimutatása volt.

A vizsgálat tárgyát, **32 db** barna erőtalajon gazdálkodó **precíziós** kukorica termesztéssel foglalkozó **gazdaság** képezte.

Az olvasólecke címe: **Precíziós és hagyományos kukorica termesztés ökonómiai kérdései**

II. A lecke II. témaköre a teszt és kontroll kukorica termesztő üzemek közötti eltérések megismeréséről szól. Az eredmények kellő információt szolgáltatnak a precíziós technológiára való áttérés lehetőségeiről

III. A kukorica költség- és jövedelemadatai a hagyományos intenzív és precíziós technológiáknál

A kukorica költség- és jövedelemadatai a hagyományos intenzív és precíziós technológiáknál barna erdőtalaj esetén

Megnevezés	Hagyományos technológia	Precíziós technológia	Különbség	
	ezer HUF/hektár		százalék	
<i>Költségek</i>				
Anyagköltség	141 304	128 173	-13 131	-9,3
<i>Műtrágyaköltség</i>	<i>69 126</i>	<i>57 173</i>	<i>-11 953</i>	<i>-17,3</i>
Őszi alaptrágya	31 200	21 840	-9 360	-30,0
Starter trágya	12 000	12 000	0	0,0
Folyékony trágya	25 926	23 333	-2 593	-10,0
<i>Vetőmagköltség</i>	<i>30 178</i>	<i>29 000</i>	<i>-1 178</i>	<i>-3,9</i>
<i>Növényvédőszer-költség</i>	<i>42 000</i>	<i>42 000</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>
Gépi munkák költsége	115 663	118 663	3 000	2,6
Kémiai tarlóspóolás	3 000	3 000	0	0,0
Műtrágyaszórás	3 500	3 500	0	0,0
Szántás	17 110	17 110	0	0,0
Alapművelés zárása	5 873	5 873	0	0,0
Vetés	15 000	15 000	0	0,0
Permetezés I.	3 000	3 000	0	0,0
Kultivátorozás I.	9 000	9 000	0	0,0
Kultivátorozás II.	9 000	9 000	0	0,0
Permetezés II.	3 000	3 000	0	0,0
Permetezés III.		3 000	3 000	-
Betakarítás	18 830	18 830	0	0,0
Szárítás	28 350	28 350	0	0,0
Személyi jellegű költségek	5 000	5 000	0	0,0
Egyéb költség	82 000	82 000	0	0,0
<i>Földbérleti díj</i>	<i>80 000</i>	<i>80 000</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>
<i>Szaktanácsadási költség</i>	<i>0</i>	<i>2 000</i>	<i>0</i>	<i>-</i>
Közvetlen költség	341 967	333 836	-8 131	-2,4
<i>Általános költség</i>	<i>34 197</i>	<i>33 384</i>	<i>-813</i>	<i>-2,4</i>
Termelési költség	376 164	367 220	-8 944	-2,4
<i>Önköltség (ezer HUF/t)</i>	<i>41,8</i>	<i>39,1</i>	<i>-2,7</i>	<i>-6,5</i>
<i>Hozam, termelési érték, jövedelem, jövedelmezőség</i>				
<i>Hozam (t/ha)</i>	<i>9,0</i>	<i>9,4</i>	<i>0,4</i>	<i>4,4</i>
<i>Piaci ár (HUF/t)</i>	<i>45 000,0</i>	<i>45 000,0</i>	<i>0</i>	<i>0,0</i>
Árbevétel (HUF/ha)	405 000	423 000	18 000	4,4
Támogatások (HUF/ha)	70 000,0	70 000,0	0	0,0
Termelési érték (HUF/ha)	475 000	493 000	18 000	3,8
Jövedelem (HUF/ha)	98 836	125 780	26 944	27,3
Tevékenységi jövedelem (HUF/ha)	28 836	55 780	26 944	93,4
Fedezeti pont (t/ha)	8,4	8,2	-0,2	-2,4
Költségarányos jövedelem (százalék)	26,3	34,3	8,0	30,4
Költségszint (százalék)	79,2	74,5	-4,7	-5,9

Az olvasóleckecíme: *Precíziós és hagyományos kukorica termesztés ökonómiai kérdései*

A **kukoricatermesztés**ben a **precíziós technológia** esetén a műtrágya, a gépi munkák, a vetőmag és a műtrágya felhasználásnál jelentkeznek a **költségekben eltérések**. A kukorica **hektáronkénti termelési költsége** a helyspecifikus eljárásnál 367,2 ezer forint, földbérleti díjat is figyelembe véve. Ez a hagyományos technológia hektáronkénti 376,2 ezer forintos termelési költségéhez képest 8,9 ezer forinttal **alacsonyabb**. A **megetakarítás** nagyrészt az alacsonyabb **alaptrágya- és folyékonytrágya**-felhasználásnak köszönhető, amely 12,0 ezer forinttal **alacsonyabb költséget** jelent, de a **vetőmag-felhasználás** is **mérséklődik** 1,2 ezer forinttal. Precíziós szaktanácsadás költsége és a többszöri permetezés miatt **nő a gépi munkák költsége** 3,0 ezer forinttal a helyspecifikus gazdálkodásnál.

A precíziós technológia eredményeként 4,4 % **hozambővülés** figyelhető meg. A kukorica 45,0 ezer forintos piaci ára mellett 405,0, illetve 423,0 ezer forint a **fajlagos árbevétel**, amely a 70,0 ezer forintos támogatással együtt 475,0 és 493,0 ezer forint termelési értéket jelent, **magasabb** érték tehát a precíziós gazdálkodás eredményeképpen.

A hagyományos technológia **költség- és hozamszintje** 98,8 ezer forint jövedelem realizálását teszi lehetővé, miközben a helyspecifikus technológiáé 27,3 százalékkal **magasabb**at. A földbérleti díjat és a támogatásokat nem számítva a hagyományos technológiával 108,8 ezer forint, a precízióssal 135,8 ezer forint **nyereség** érhető el.

A **fedezeti pont**ot jelentős mértékben 6,6 tonna a helyspecifikus gazdálkodásnál, 6,8 tonna a hagyományosnál. A **költségarányos jövedelem** 8,0 %-kal **magasabb** a precíziós eljárásnál.

RÉSZLETEK ITT

http://repo.aki.gov.hu/2488/1/2017_K_03_Precizios_konyv_web_pass.pdf

*Az olvasóleckecíme: **Precíziós és hagyományos őszi búza termesztés ökonómiai kérdései***

III. Ellenőrző kérdések:

1. Hogyan alakult az átlaghozam a precíziós kukorica termesztés során?
2. Hogyan alakult a termelési érték a precíziós kukorica termesztés során?
3. Hogyan alakult a termelési költség a precíziós kukorica termesztés során?
4. Hogyan alakult az ágazati eredmény a precíziós kukorica termesztés során?

IV. Plusz feladat a kiválóságoknak

Egy 150 ha os gazdaság szántóterületének 80%-án őszi búzát, a maradékon kukoricát termelnek. 2020-ban 4900 kg/ha étkezési búza termett és 56.000 Ft/t áron értékesítették a közeli malomnak. A kukorica termésátlag 2,8 t/ha volt és 81.000 Ft/ha áron adták el. Számolja ki a 1 ha-ra jutó termelési értéket!

V. Irodalom források

http://repo.aki.gov.hu/2488/1/2017_K_03_Precizios_konyv_web_pass.pdf 2020.12.08.